

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Заступник ректора ХНАДУ
назва ВНЗ

проф.
вчене звання

_____ підпис

І.П. Гладкий
прізвище та ініціали

“ _____ ”

_____ 2017 року

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни **Інтелектуальна власність**
(повна назва навчальної дисципліни)

підготовки **магістра**
(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

галузі знань **27 Транспорт**
(шифр і назва галузі знань)

спеціальності **275 Транспортні технології (на автомобільному транспорті)**

(шифр за ОПП №2)
(за ОПП чи № навчального плану)

2017рік

розроблено та внесено:

кафедрою міжнародної економіки
(повне найменування кафедри)

розробники програми:

к.ю.н., доцент Л.В.Леонтєва

Обговорено та рекомендовано до затвердження на засіданні кафедри міжнародної економіки “29” серпня 2017 року, протокол № 1

Завідуючий кафедри

Міжнародної економіки

проф. _____
вчене звання підпис

Д.А.Горовий
прізвище та ініціали

“Узгоджено”

Завідуючий кафедри транспортних систем і логістики

(назва випускної кафедри)

професор _____
(вчене звання) (підпис)

П.Ф.Горбачов
(ПІБ завідувача кафедри)

“ _____ ” _____ 20____ року
(день) (місяць) (рік)

Завідуючий кафедри транспортних технологій

(назва випускної кафедри)

професор _____
(вчене звання) (підпис)

С.В. Нагорний
(ПІБ завідувача кафедри)

“ _____ ” _____ 20____ року

Завідуючий кафедри організації та безпеки дорожнього руху

(назва випускної кафедри)

доцент _____
(вчене звання) (підпис)

І.С.Наглюк
(ПІБ завідувача кафедри)

“ _____ ” _____ 20____ року

“Узгоджено”

Декан факультету транспортних систем

проф. _____
вчене звання підпис

Ю.О.Бекетов
прізвище та ініціали

“ _____ ” _____ 2017 року, протокол № _____

© _____, 2017 рік

© _____, 2022 рік

Вступ

Програма вивчення навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність» складена відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики та навчального плану підготовки магістра спеціальності **275 Транспортні технології (на автомобільному транспорті)**

назва напрямку для бакалавра (спеціальності для магістра)

1. Мета, предмет та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни є підготовка майбутніх фахівців у галузі права інтелектуальної власності, формування у студентів системи знань для самостійного вирішення професійних завдань у сфері регулювання правовідносин, пов'язаних з інтелектуальною власністю, а також отримання практичних навичок та уявлень, необхідних для здійснення творчої діяльності та захисту своїх майнових та особистих немайнових прав як в Україні так і поза її межами.

1.2. Предметом навчальної дисципліни - є сукупність суспільних відносин, які склалися щодо регулювання прав в сфері інтелектуальної власності при створенні, використанні та захисту результатів творчої діяльності людини, майнових та особистих немайнових прав авторів, підстави їх виникнення та здійснення їх захисту.

1.3. Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

по-перше, засвоєння специфічної фахової термінології, формування професійно грамотної юридичної мови – як важливого компонента правової культури майбутнього фахівця, що дозволить на більш високому рівні в подальшому вивчати інші юридичні науки;

по-друге, розвиток логічного мислення, уміння аргументувати власну позицію, розвиток творчих нахилів студентів;

по-третє, вироблення елементарних навичок дослідницької діяльності, вкрай важливих для самовдосконалення та навчання у вузі.

1.4. По завершенні вивчення дисципліни студенти повинні

знати:

- поняття інтелектуальної власності та систему права інтелектуальної власності;

- принципи та джерела авторського права;

- процедуру патентування об'єктів промислової власності;

- нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності;

- поняття та види захисту і охорони об'єктів інтелектуальної власності

- основні нормативні акти в галузі інтелектуальної власності;

вміти:

- використовувати джерела права інтелектуальної власності;

- захищати своє авторське право та суміжні права;

- розраховувати економічну вартість об'єктів інтелектуальної власності;

- патентувати винаходи, корисні моделі та промислові зразки;

- здійснювати захист своїх порушених прав.

- визначати, що відноситься до об'єктів інтелектуальної власності;

- працювати з джерелами захисту права інтелектуальної власності України;

- застосовувати на практиці нормативно-правові акти при забезпеченні правової охорони науково-технічних досягнень та творчої продукції, провести патентні дослідження в певній галузі техніки та оформити заявку на винахід або інший об'єкт промислової власності, заявку на об'єкт авторського права, зокрема на комп'ютерні програми і бази даних, документи на комерційну таємницю, використати патентну інформацію та документацію при проведенні науково-дослідних, проектно-конструкторських, проектно-технологічних розробок з метою створення конкурентоспроможної продукції;

Мати уявлення (згідно вимог структурно-логічної схеми підготовки фахівця) про місце дисципліни в системі наукових знань та розвиток інтелектуальної власності в Україні.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна «Інтелектуальна власність» вивчається на останньому курсі, спираючись на всі знання та вміння, отриманні після вивченої раніше дисципліни «Правознавство».

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Кількість кредитів 2 Кількість годин 60	<u>нормативна</u> (нормативна, за вибором ВНЗ, за вибором студента)	
Семестр викладання дисципліни	9 Порядковий номер семестру	Порядковий номер семестру
Вид контролю:	<u>залік</u>	
Розподіл часу:		
- лекції (годин)	16	
- практичні, семінарські (годин)		
- самостійна робота студентів (годин)	44	

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Загальні положення інтелектуальної власності

Тема 1. Поняття інтелектуальної власності та система

Поняття інтелектуальної власності. Інститути інтелектуальної власності. Становлення системи правової охорони інтелектуальної власності: історія та еволюція промислової власності, еволюція авторського права. Місце та роль інтелектуальної власності в економічному та соціальному розвитку держави. Становлення та розвиток законодавства України в сфері інтелектуальної влас-

ності . Державна система правової охорони інтелектуальної власності . Співвідношення права інтелектуальної власності та права власності.

Тема 2. Патентне право

Патентне право: поняття, предмет, принципи, джерела. Об'єкти патентного права. Об'єкти патентного права. Суб'єкти патентного права. Зміст правовідносин у сфері патентного права: набуття прав на винаходи та корисні моделі, набуття прав на промисловий зразок, права та обов'язки власника патенту, порушення прав власника патенту. Оформлення патентних прав. Патентування винаходу і промислового зразка в іноземних державах. Правова охорона службових і секретних об'єктів патентного права. Захист патентних прав.

Тема 3. Право інтелектуальної власності на правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів та послуг

Право інтелектуальної власності на торговельну марку. Процедура реєстрації торговельної марки. Визнання торговельної марки добре відомою в Україні. Реєстрація торговельної марки в іноземних державах. Комерційне найменування: загальна характеристика комерційного найменування, майнові права на комерційне найменування. Право інтелектуальної власності на зазначення походження товару. Процедура реєстрації зазначення походження товару. Майнові права інтелектуальної власності на географічне зазначення. Захист зазначення походження товару в актах міжнародного законодавства.

Розділ 2. Авторське право та суміжні права

Тема 4. Авторське право

Поняття авторського права: об'єкти авторського права, Суб'єкти авторського права. Зміст авторського права. Твори, які не є об'єктами авторського права. Твори, які не є об'єктами авторського права. Виникнення та строки дії авторського права. Особливості охорони та використання деяких об'єктів авторського права: авторське право на письмові та усні літературні твори, авторське право на інтерв'ю, авторське право на комп'ютерні програми, авторське право на фотографічні твори, авторське право на аудіовізуальні твори, авторське право на твори архітектури. Правила державної реєстрація авторських прав . Вільне використання авторського права.

Тема 5. Суміжні права . Захист авторських та суміжних прав

Поняття суміжних прав. Об'єкти та суб'єкти суміжних прав. Виникнення суміжних прав. Особливості правової охорони суміжних прав: права виконавців, права виробників записів, права організації ефірного мовлення. Вільне використання об'єктів суміжних прав. Виникнення та строк дії суміжних прав. Колективне управління авторським правом і суміжними правами. Захист авторського і суміжних прав: поняття захисту авторського і суміжних прав, цивільно-правові способи захисту авторського права і суміжних прав, кримінально-правові способи захисту авторського права і суміжних прав, адміністративно-

правові способи захисту авторського права і суміжних прав. Найбільш поширені способи порушення авторського права і суміжних прав та боротьба з ними.

Тема 6. Договори у сфері інтелектуальної власності.

Загальна характеристика договорів у сфері інтелектуальної власності. Ліцензійний договір. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності. Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності. Договір комерційної концесії. Інші договори у сфері інтелектуальної власності.

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

3.1. Основна література

1. Дахно І. І. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. для студ. вузів / І. І. Дахно. - 2-ге вид., перероб. і доп. - К. : Центр навч. літ-ри, 2006. - 277 с.
2. Дроб'язко В.С., Дроб'язко Р.В. Право інтелектуальної власності: Навч. посібник. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 512 с.
3. Мікульонок І. О. Основи інтелектуальної власності : навч. посіб. / І. О. Мікульонок ; КПІ. - К., 2005. - 232 с.
4. Право інтелектуальної власності. Академ. курс: Підручник для студентів вищих навч. закладів / За ред. О.П. Орлюк, О.Д.Святоцького. – К.: Концерн Видавничий Дім “Ін Юре”, 2007 – 696 с.
5. Право інтелектуальної власності. Академ. курс: Підручник для студентів вищих навч. закладів / За ред. О.А. Підпригори, О.Д.Святоцького. – 2-ге вид., переробл. та допов. – К.: Концерн Видавничий Дім “Ін Юре”, 2004 – 672 с.
6. Право інтелектуальної власності : схеми та роз'яснення: навч. посіб. / О. В. Ієвіня, В. П. Мироненко, Н. В. Павловська, С. А. Пилипенко. - К. : КНТ, 2007. - 261 с.
7. Селезньова О. Б. Інтелектуальна власність : конспект лекцій / О. Б. Селезньова ; М-во освіти і науки України ; ХНАДУ. - Х. : ХНАДУ, 2009. - 82 с.
8. Целих Н. М. Інтелектуальна власність : навч.-метод. посіб. / Н. М. Целих ; М-во освіти і науки України, ХНАДУ. - Х. : ХНАДУ, 2007. - 126 с.

3.2. Додаткова література

9. Закон України “Про авторське право і суміжні права” (Відомості Верховної Ради України, № 13 / 2004).
10. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – Ст.141.
11. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар. / За ред. розробників Цивільного кодексу України. – К.: Істина. – 928 с.
12. Гражданский процессуальный кодекс Украины.– Харьков: Одиссей, 2004.– 224 с.

13. Постанова №5 Пленуму Верховного Суду України від 04.06.2010 року «Про застосування судами норм законодавства у справах про захист авторського права і суміжних прав». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.scourt.gov.ua/>

3.3. Рекомендовані інформаційні ресурси

14. [http //rada.gov.ua](http://rada.gov.ua)
15. [http //www.kmu.gov.ua/mainestat.](http://www.kmu.gov.ua/mainestat)
16. [http //www.minfin.gov.ua](http://www.minfin.gov.ua)
17. [http //www.mlsp.gov.ua](http://www.mlsp.gov.ua)
18. [http //www.dkrp.gov.ua](http://www.dkrp.gov.ua)
19. [http //www.ukrdzi.com.ua](http://www.ukrdzi.com.ua)

4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Комплекти завдань для практичних занять, тестових завдань, питання для самостійної роботи студентів, тематика рефератів.

Розробник програми: доцент _____   Л.В.Леонтєва

Примітки:

1. Програма навчальної дисципліни визначає її місце і значення у процесі формування фахівця, її загальний зміст, знання та уміння, яке набуває студент у результаті вивчення дисципліни. Програма навчальної дисципліни містить у собі дані про обсяг дисципліни (у годинах та кредитах), перелік тем та видів занять, дані про підсумковий контроль тощо.

2. Програма навчальної дисципліни розробляється відповідною кафедрою у 2-х екземплярах на 5 років і затверджується до 30 серпня: 1 екземпляр – у навчальний відділ; 2 екземпляр залишається на кафедрі.